

Handläggare:
Renée Roslycke

Remissvar - Förslag till överenskommelse om mobilitetsstöd till folkhögskolorna

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har av SKR delgivits möjlighet att inkomma med synpunkter på ett förslag till överenskommelse gällande mobilitetsstödet för folkhögskolorna. Remissen syftar till att säkerställa att samtliga regioner ser en möjlighet att ingå överenskommelsen som är planerad att gälla från och med 2022. Förslaget har tagits fram av SKR tillsammans med en politisk arbetsgrupp. Kulturnämnden svarar för Region Stockholms räkning.

Beslutsunderlag

Föreliggande tjänsteutlåtande 2021/510
Mobilitetsstöd förslag till överenskommelse
Bilaga Administrativ hantering kostnadsbeskrivning Folkbildningsrådet

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar följande.

1. Kulturnämnden beslutar att anta förslaget till remissyttrande och uppdrar åt förvaltningen att sända in yttrandet till SKR.

Kulturförvaltningens förslag och motivering

Bakgrund

Bakgrunden till förslaget om överenskommelse är regionernas medfinansiering av folkhögskolorna som utbildningsform, rörelsedrivna eller regionägda, och det s.k. mobilitetsstöd som regionerna betalar för utomlänstudier på folkhögskola av elever från det egna länet. Utbudet av profiler och inriktningar skiljer sig mellan regioner och genom stödet ges deltagare tillgång till ökade valmöjligheter.

Förslaget har tagits fram då det under en längre tid funnits kritik dels mot att den administrativa hanteringen av mobilitetsstödet varit för omfattande, dels för att regioner – däribland Region Stockholm – inte följt de rekommenderade schablonersättningarna vilket i sin tur, enligt en reciprocitetsprincip, inneburit att allt färre folkhögskolor kompenseras i enlighet med rekommendationen. Berörda förvaltningar i Region Skåne, Region Stockholm och Västra Götaland tog under 2019 fram ett förslag till alternativ finansieringsmodell som dock saknade stöd varpå Sveriges kommuner och regioner åtog sig att ta fram ett nytt förslag.

Förslaget till överenskommelse är framtaget av SKR tillsammans med en politisk arbetsgrupp bestående av Anna Jähnke (M), Region Skåne (ordförande för gruppen), Kristina Jonäng (C), Västra Götalandsregionen, Karin Thomasson (MP), Region Jämtland Härjedalen, Åsa Kratz (S), Region Sörmland, Rune Backlund (C), Region Jönköping samt Irén Lejegren (S), Region Örebro. Enligt SKR ska förslaget till överenskommelse syfta till ett mobilitetsstöd till folkhögskolorna som ska vara rimligt, enkelt och hållbart över tid samt ge regionerna en ökad förutsägbarhet.

Kulturnämndens stöd till rörelsefolkhögskolor uppgår till 43,5 miljoner kronor 2021. För 2021 har 29 folkhögskolor godkänts av nämnden. Under 2018 studerade i Stockholms län 11 000 elever vid folkhögskola varav 8 400 var mantalsskrivna i Stockholm. Den ersättning som betalas ut per deltagarvecka till skolorna varierar mellan åren beroende på hur många veckor skolorna slutligen genomför i förhållande till det givna anslaget i budget för stödet.

Regionen - liksom alla andra regioner - fördelar även stöd för elever från det egna länet som studerar på folkhögskolor i andra län, det så kallade mobilitetsstödet. För 2021 är budgetramen för mobilitetsstödet satt till 15,4 miljoner kronor. För Region Stockholms del blev stödet 280 kronor per deltagarvecka för höstterminen 2020. Vårterminens belopp var dock 323 kronor per deltagarvecka. Det beror på att anslaget delas upp i två delar : ett för vårterminen och ett för höstterminen. Beloppet divideras med antalet utförda deltagarveckor. Antalet utförda deltagarveckor kan variera varför beloppet per deltagarvecka blir olika. SKR:s rekommenderade ersättningsnivå är 400 kronor per deltagarvecka.

Sammanfattning av förslagen och kulturförvaltningens synpunkter

Övergripande instämmer kulturförvaltningen med att hanteringen av mobilitetsstödet behöver ses över och välkomnar att SKR tagit initiativet till en översyn. Regionens utmaningar, kulturnämndens ekonomiska ramar för perioden 21 – 24 och de ökade förväntningar som följer av Coronapandemin innebär dock att förvaltningen inte ser det som möjligt att föregripa Region Stockholms egen budgetprocess som löper fram till budgetbeslut i fullmäktige den 16-17 november 2021 och därför inte ser någon möjlighet att styrka förslaget i nuläget. Förvaltningen föreslår att införandet av modellen senareläggs till 2023.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-06-07Diarienummer:
KN 2021/510

SKR föreslår en förenklad administrativ hantering där Folkbildningsrådet bistår folkhögskolor och regioner med det administrativa arbetet kring mobilitetsstödet och ger regionerna underlag för en mer likartad av stödet. Modellen bygger på att skolorna rapporterar genomförd verksamhet till SCB och att Folkbildningsrådet beställer en tilläggsleverans från densamma. Regionerna ersätter Folkbildningsrådet för kostnaderna med 0,7 mnkr.

Kulturförvaltningen stödjer förslaget om den förenklade administrativa hanteringen och utgår från att folkhögskolornas inrapporteringar kontrolleras då dessa tidigare innehållit en hel del felaktigheter, inte minst vad gäller folkbokföringsort. Det är naturligtvis angeläget att Region Stockholm bara ersätter för kostnader som rör invånare från det egna länet. Däremot menar förvaltningen att den föreslagna ersättningen är rimlig.

Vidare föreslår SKR att den rekommenderade nivån för mobilitetsstöd kvarstår vid 400 kronor per deltagarvecka, räknas upp årligen med LPIK exklusive läkemedel, men regleras i ett avtal som undertecknas av samtliga regioner. En trappa föreslås för de regioner som idag inte använder sig av SKR: s rekommenderade belopp för en successiv infasning under 4 år.

Som framgått ovan är Region Stockholm en av de regioner som inte följer SKRs rekommenderade belopp. Samtidigt kan det vara värt att nämna att Region Stockholm i absoluta termer är en av de regioner som bidrar mest till folkhögskolorna, Västra Götaland undantaget. En anpassning till de nivåer som SKR föreslår skulle innebära en kostnadsökning om 3,4 mnkr år 1 och 8,4 mnkr för år 4. Den totala ekonomiska konsekvensen blir dock 15,6 ~~23,5~~ mnkr för år 1 och 35,2 mnkr för år 4 då förvaltningen menar att den föreslagna nivån även bör gälla de 29 inomlänns folkhögskolorna då det motsatta skulle betyda att regionen nedprioriterar de verksamheter som den i praktiken har störst ansvar för. Sammantaget blir kostnaden för förändringen 101,6 mnkr 2022-2024, varav ~~för~~ mobilitetsstödet utgör 23,5 mnkr och inomlänsstödet utgör 78,1 mnkr.

SKR föreslår en infasning utifrån en trappstegsmodell. Eftersom ingångsvärdet för nämnden är lägre än övriga (280 kronor), föreslås att trappan börjar med 280 och förlängs med ytterligare 1 år.

Av förslaget framgår även att beloppet ska räknas upp med LPIK. I förslaget framgår att uppräkningsgraden är två procent för år 1.

År	2022	2023	2024	2025	Totalt
Ersättning per deltagarvecka	348	378	410	440	
Ökning mobilitetsstöd	3,4	5,0	6,8	8,4	23,5
Ökning inomlänsstöd	12,2	17,0	22,1	26,9	78,1
Ökning mobilitetsstöd och inomlänsstöd	15,6	22,0	28,8	35,2	101,6
Procentuell ökning jämfört med 2020					
-mobilitetsstöd	22	33	44	54	
-inomlänsstöd	28	39	51	62	

Ökningarna ovan i tabellen avser miljoner kronor.

I nuläget erhåller kulturförvaltningen, efter återsökning, ett statsbidrag för utebliven moms på 6 procent av den totalt utbetalda ersättningen. Statsbidrag ökar ersättningen till folkhögskolorna. I framräkningen av den ekonomiska konsekvensen ovan har det inte tagits hänsyn till ersättningen.

Kulturförvaltningen konstaterar att de budgetramar som beslutats för kulturnämnden motsvarar 540 mnkr och att dessa enligt plan inte räknas upp under perioden 2021-2024. En ökning av mobilitetsstödet enligt förslaget – och därtill kopplade kostnader till folkhögskolorna inom länet enligt ovan – skulle i ett sådant scenario därför medföra en kraftig urgröpning av övriga stöd såsom Verksamhetsstöd, Projektstöd, Scenkonststöd, Stöd till ungdomsorganisationer och Stöd till studieförbund i ett läge där förväntningarna från aktörerna, givet Coronapandemins effekter på kulturlivet, är höga.

Därutöver är förslaget att mobilitetsstödet ska räknas upp årligen. Kulturförvaltningen konstaterar att detta riskerar att än mer urgröpa övriga anslag som nämnden ansvarar för. Idag är det endast anslaget till Konserthuset som räknas upp årligen till följd av ett avtal med 1,8 – 1,9 procent.

Av missivet till förslaget framgår att SKR önskar svar på följande frågor:

1. Kan er region stå bakom överenskommelsen?

2. När är möjligt för regionen att, efter genomförd remissomgång, fatta ett formellt beslut om att ingå överenskommelse, för att den ska kunna träda i kraft 1 januari 2022.

Kulturförvaltningen menar mot bakgrund av det som angetts ovan att besked från Region Stockholm först kan komma efter att Region Stockholms fullmäktige tagit beslut om budget 2022 den 16-17 november och föreslår därför att införandet av en ny modell skjuts upp till 2023.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

SKR:s förslag kan komma att innebära avsevärda ekonomiska konsekvenser för kulturnämnden. Se tabell ovan inklusive kommentarer. Förvaltningens förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser för kulturnämnden.

Beslutsexpediering

Sveriges kommuner och regioner

Eva Bergquist
Förvaltningschef

Renée Roslycke
Verksamhetschef

Avdelningen för juridik
Ann Sofi Agnevik

Överenskommelse om mobilitetsstöd

Denna överenskommelse beskriver villkoren för det mobilitetsstöd som regionerna ska betala för utomlänstudier på folkhögskola. Överenskommelsen beskriver också Folkbildningsrådets administration av mobilitetsstödet samt reglerar vilka ersättningsbelopp som ska gälla för de olika studieformerna.

Parter

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner har 21-xx-xx beslutat att rekommendera regionerna att godkänna och underteckna denna överenskommelse.

Denna överenskommelse om mobilitetsstöd har slutits mellan samtliga Sveriges regioner.

Bakgrund

Folkhögskolorna som utbildningsform finansieras av staten och delvis av regionerna. För att möjliggöra att medborgare ska kunna läsa på en folkhögskola utanför det egna länet finns en finansieringsmodell mellan regionerna s.k. mobilitetsstöd. Utbudet av profiler och inriktningar skiljer sig mellan regioner och genom stödet ges deltagare tillgång till ökade valmöjligheter.

Administrativ hantering

Folkbildningsrådet bistår folkhögskolor och regioner med det administrativa arbetet kring mobilitetsstödet och ger regionerna underlag för en mer likartad hantering av stödet. För tjänsten fakturerar Folkbildningsrådet en avgift som täcker rådets kostnader för arbetet. Separat avtal rörande fakturering av denna kostnad tecknas mellan Folkbildningsrådet och samtliga regioner gemensamt.

Folkbildningsrådets modell bygger på en förenklad hantering och standardisering av mobilitetsstödet. Deltagarstatistiken levereras av Statistiska centralbyrån, SCB, med avidentifierade personuppgifter (personnummer, namn m.m.) vid närmast föregående mättillfälle.

Kursförteckningen innehåller antalsuppgifter om deltagare folkbokförda i regioner per kurs och innehåller uppgifter om avidentifierade deltagare. En presentation av enskilda deltagare är inte möjlig.

Tillvägagångssätt

Folkhögskolorna registrerar deltagare som studerar vid folkhögskola i det administrativa systemet SchoolSoft. Skolorna rapporterar genomförd verksamhet terminsvis till SCB på individnivå. Folkbildningsrådet beställer en tilläggsleverans av

folkhögskolestatistiken på individnivå för vårterminens rapportering från SCB. I leveransen från SCB finns följande uppgifter om deltagaren:

- Typ av kurs deltagaren studerar
- Kurslängd
- Deltagarveckor
- Studieomfattning
- Distans
- Start- och slutdatum av kurs
- Avbrott av studier
- Folkbokföringsort (registervariabler)

Insamlingen kompletteras med följande tilläggsvariabler:

- Datum för senare start
- Datum för studieavbrott

Registervariabler kring folkbokföringsort hämtas från SCBs Register över Totalbefolkning (RTB). Folkbokföringsort hämtas den 1 november föregående år för vårterminen och 1 juni pågående år för höstterminens underlag för mobilitetsstöd. Resterande variabler rapporteras av folkhögskolan i SchoolSoft.

Antalsuppgifter per kurs (kursförteckning) bifogas med fakturering som kvittens till regionerna. Kursförteckningen innehåller uppgifter om antal deltagare folkbokförda i regionen per kurs. Kursförteckningen innehåller följande uppgifter:

- Skolnamn och skolkod
- Kursnummer
- Regionsnamn
- Huvudmannatyp
- Typ av kurs (till exempel allmän eller särskild kurs)
- Datum för start och slut av kurs
- Heltid respektive deltid
- Distans
- Eventuella avhopp eller senare start (och därmed reducerade deltagarveckor) tillkommer 2021
- Kursens deltagarveckor
- Avvikande deltagarveckor vid avbrott eller sen start
- Deltagarveckor summerade totalt per kurs (beräknade utifrån kriterier kring omfattning, sen start och avbrott)

- Totalt antal deltagarveckor per region

Insamlingen av vårterminens verksamhet avslutas i slutet av augusti och bearbetas därefter av SCB. Folkbildningsrådet får tillgång till det levererade underlaget för vidare bearbetning och analys i början av september. Folkbildningsrådet bedömer att vårterminens underlag till mobilitetsstöd blir klart till månadsskiftet september/oktober. Underlaget för höstterminens verksamhet levereras av SCB i slutet av februari efterföljande år och kan på motsvarande sätt vara klart i månadsskiftet mars/april efter avslutat verksamhetsår.

Med uppgifterna och beskrivningen ovan framställs ett underlag till mobilitetsstöd. Underlaget baseras på deltagare som studerar i annan region än den region hen var folkbokförd i vid närmast föregående mättillfälle och som motsvarar regionernas överenskommelse för mobilitetsstöd. Folkbildningsrådet fakturerar berörda regioner.

Ersättning

Mobilitetsstödet för 2021 är 400 kr/deltagarvecka, vilket motsvarar knappt 25 procent av det av Folkbildningsrådet fastställda volymbeloppet per deltagarvecka.

För kommande år räknas beloppet för mobilitetsstödet upp med LPIK exklusive läkemedel, som är en sammanvägning av pris- och löneökningar. Prognoser för LPIK publiceras cirka fem gånger per år. SKRs decemberprognos används för kommande års mobilitetsstöd. Dock ska mobilitetsstödet inte överstiga 25 % det av Folkbildningsrådets fastställda volymbeloppet per deltagarvecka.

Regioner som inte använt sig av SKRs rekommenderade belopp utan betalat lägre belopp under 2021, kommer att under fyra år successivt fasas in i samma nivå som övriga regioner. Regioner som under 2021 betalar 340 kronor eller lägre belopp, får under 2022 en rabatt på 60 kronor av det indexuppräknade mobilitetsstödet, för regioner som under 2021 betalar 341-360 kronor är rabatten 40 kronor och för regioner som under 2021 betalar 361-380 kronor är rabatten 20 kronor. Under de kommande åren minskas rabatten med 20 kronor per år, vilket innebär att från och med 2025 betalar alla samma belopp. Trappan omfattas av ömsesidighetsprincipen.

	Införande- rabatt om 340 kr eller lägre 2021	Införande- rabatt om 341-360 kr 2021	Införande- rabatt om 361-380 kr 2021	Prognos uppräknat mobilitets- stöd	Prognos <340 kr	Prognos 341-360 kr	Prognos 361-380 kr
2021				400			
2022	-60	-40	-20	408	348	368	388
2023	-40	-20	0	418	378	398	418
2024	-20	0	0	430	410	430	430
2025	0	0	0	440	440	440	440

Mobilitetsstödet förhåller sig i stor utsträckning till de villkor som Folkbildningsrådet har tagit fram för den statliga ersättning till folkhögskolorna. Det finns dock några undantag:

- Precis som för tidigare interkommunal ersättning utgår mobilitetsstöd till folkhögskolor utanför den egna regionen endast för kurser som är 15 veckor eller längre. Mobilitetsstöd för deltidsstudier utgår endast för deltidsstudier på minst halvtid. Stödet för deltidsstudier är 50 % av ersättningen, oavsett om deltidsstudierna är på mer än halvtid (exempelvis även om kursen är på 75%).
- Vid distansstudier är mobilitetsstödet 50 % deltagarvecka. För att en kurs ska anses vara en distanskurs ska den vara ämnad att genomföras på distans. Minst 50% av kursen ska bedrivas på distans.

Antalet folkhögskoleplatser totalt påverkar regionernas åtagande. Överenskommelsen utgår från den volym folkhögskoleplatser totalt, det vill säga inte bara mobilitetsplatser, som är aktuella vid överenskommelsens tecknande, vilket är 33 000 platser. Om staten avsevärt förändrar volymerna behöver denna överenskommelse omförhandlas.

Avtalstid

Detta avtal gäller från och med 1 januari 2022 till och med 31 december 2025. Om avtalet inte sägs upp senast ett år före avtalstidens utgång förlängs det med ett år i sänder.

Stockholm den 2021

.....

Namnförtydligande

För Region Blekinge

.....

Namnförtydligande

För Region Dalarna

.....

Namnförtydligande

För Region Gotland

.....

Namnförtydligande

För Gävleborg

.....
Namnförtydligande
För Region Halland

.....
Namnförtydligande
För Region Jämtland Härjedalen

.....
Namnförtydligande
För Region Jönköpings län

.....
Namnförtydligande
För Region Kalmar län

.....
Namnförtydligande
För Region Kronoberg

.....
Namnförtydligande
För Region Norrbotten

.....
Namnförtydligande
För Region Skåne

.....
Namnförtydligande
För Region Stockholm

.....
Namnförtydligande
För Region Sörmland

.....
Namnförtydligande
För Region Uppsala

.....
Namnförtydligande
För Region Värmland

.....
Namnförtydligande
För Region Västerbotten

.....
Namnförtydligande
För Region Västmanland

.....
Namnförtydligande
För Region Örebro län

.....
Namnförtydligande
För Region Östergötland

.....
Namnförtydligande
För Västra Götalandsregionen

FÖRSLAG

Bilaga

Administrativ hantering - kostnadsbeskrivning från Folkbildningsrådet

Folkbildningsrådet har beräknat den administrativa kostnaden till 700 000 kr per år.

Vid beräkning av kostnad per deltagare utgår Folkbildningsrådet ifrån antal deltagare som folkhögskolorna år 2019 rapporterade som underlag för mobilitetsstöd från regionerna.

En viss justering nedåt har gjorts.

Givet att antalet deltagare i mobilitet kommer att vara ungefär lika många kommande år beräknas en administrativ avgift på 50 kr per administrerad deltagare och termin.

Det vill säga 100 kr per deltagare på helåret.

Om antalet deltagare minskar behöver den administrativa avgiften höjas något så att Folkbildningsrådet får täckning för sina kostnader. Om Folkbildningsrådets omkostnader däremot blir mindre än beräknat så minskas avgiften på motsvarande sätt.

2021-05-31

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad

Remittering av förslag till överenskommelse om mobilitetsstöd till folkhögskolorna

Bilaga:

1. Mobilitetsstöd förslag till överenskommelse
2. Administrativ hantering - kostnadsbeskrivning från Folkbildningsrådet

Remissinstanser:

Samtliga regioner i Sverige

Remissvaren ska ha inkommit till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) **senast den 9 juli, 2021**. Svar lämnas per e-post till info@skr.se med kopia till tina.wirgen@skr.se Ange diarienummer 21/00735 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet. Remissinstansen namn ska även anges i namnet på remissdokumentet som bör lämnas både som wordfil och i pdf-format.

I remissen ligger att SKR vill ha synpunkter på förslaget till överenskommelse mellan samtliga regioner gällande mobilitetsstöd till folkhögskolorna.

Följande frågor bör besvaras:

1. Kan er region stå bakom överenskommelsen?
2. När är det möjligt för regionen att, efter genomförd remissomgång, fatta ett formellt beslut om ingå överenskommelse, för att den ska kunna träda i kraft 1 januari 2022?

Remissen syftar till att säkerställa att samtliga regioner ser en möjlighet att ingå en överenskommelse gällande mobilitetsstödet för folkhögskolorna. Överenskommelsen planeras gälla från och med 2022.

Förslaget till överenskommelse är framtaget av SKR tillsammans med en politisk arbetsgrupp bestående av Anna Jähne (M), Region Skåne (ordförande för gruppen), Kristina Jonäng (C), Västra Götalandsregionen, Karin Thomasson (MP), Region Jämtland Härjedalen, Åsa Kratz (S), Region Sörmland, Rune Backlund (C), Region Jönköping samt Irén Lejegren (S), Region Örebro. Förslaget till överenskommelse syftar till ett mobilitetsstöd till folkhögskolorna som ska vara rimligt, enkelt och hållbart över tid samt ge regionerna en ökad förutsägbarhet.

SKR avser återkomma i ärendet efter sommaren.

Inbjudan till informationsmöte

För att informera om överenskommelsens upplägg mm, erbjuds regionernas företrädare ett informationsmöte den 9 juni, 2021 kl 16-17.30. Anmälan till tina.wirgen@skr.se

Frågor gällande överenskommelsen kan ställas till förbundsjurist annsofi.agnevik@skr.se

Information för kännedom

Folkhögskoleorganisationerna kommer under remisstiden att bjudas in till ett samtal med SKR och den politiska arbetsgruppen om förslaget till överenskommelse.

Sveriges Kommuner och Regioner
Tillväxt och samhällsbyggnad

Gunilla Glasare

Avdelningsdirektör